

Variación léxica e dialectos galegos

Xulio Sousa

Instituto da Lingua Galega

Universidade de Santiago de Compostela

Coa colaboración de M. Negro

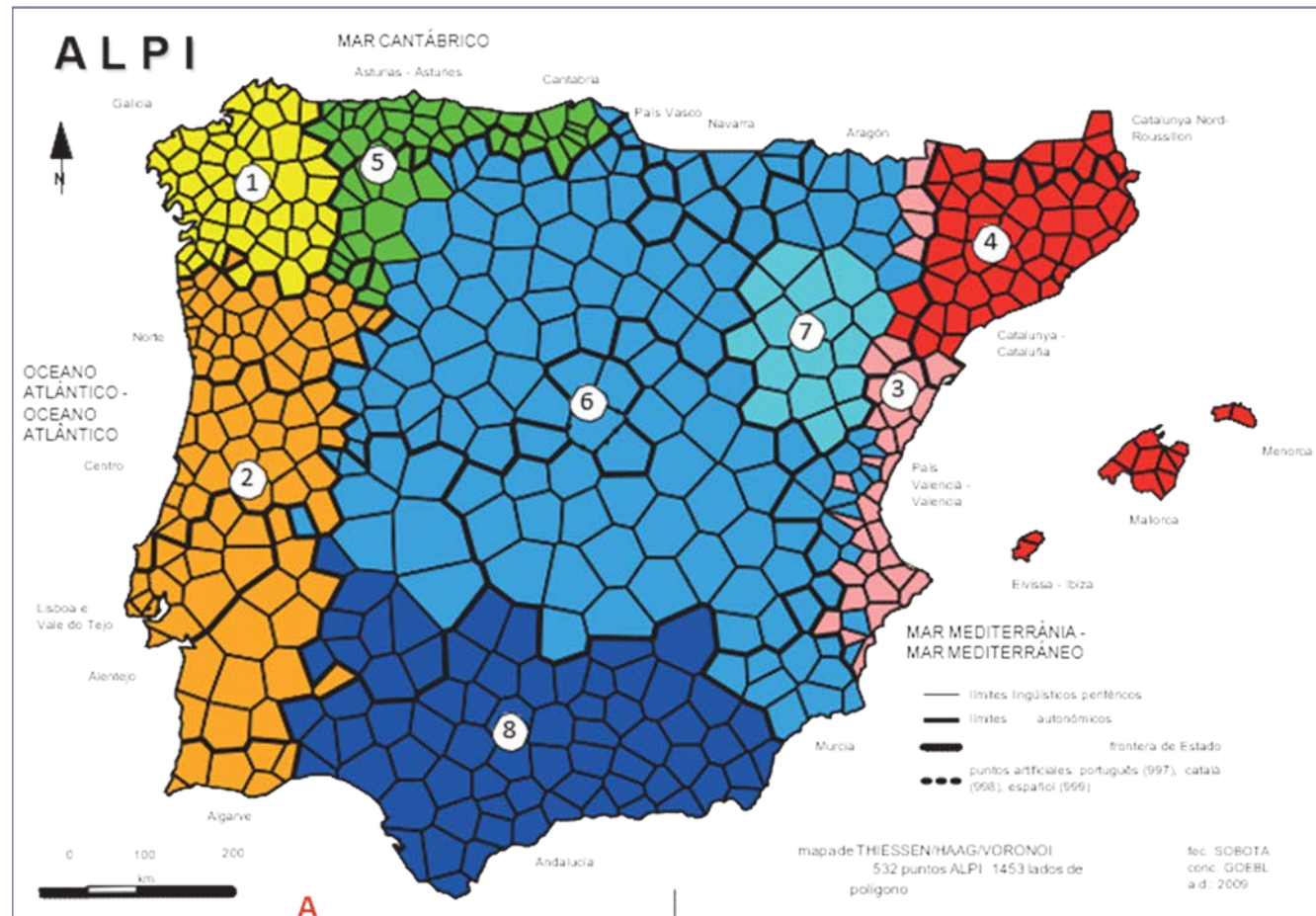
IVème Congrès International de
Dialectologie et de
Sociolinguistique
CIDS 2016

París, 7-9/9/2016

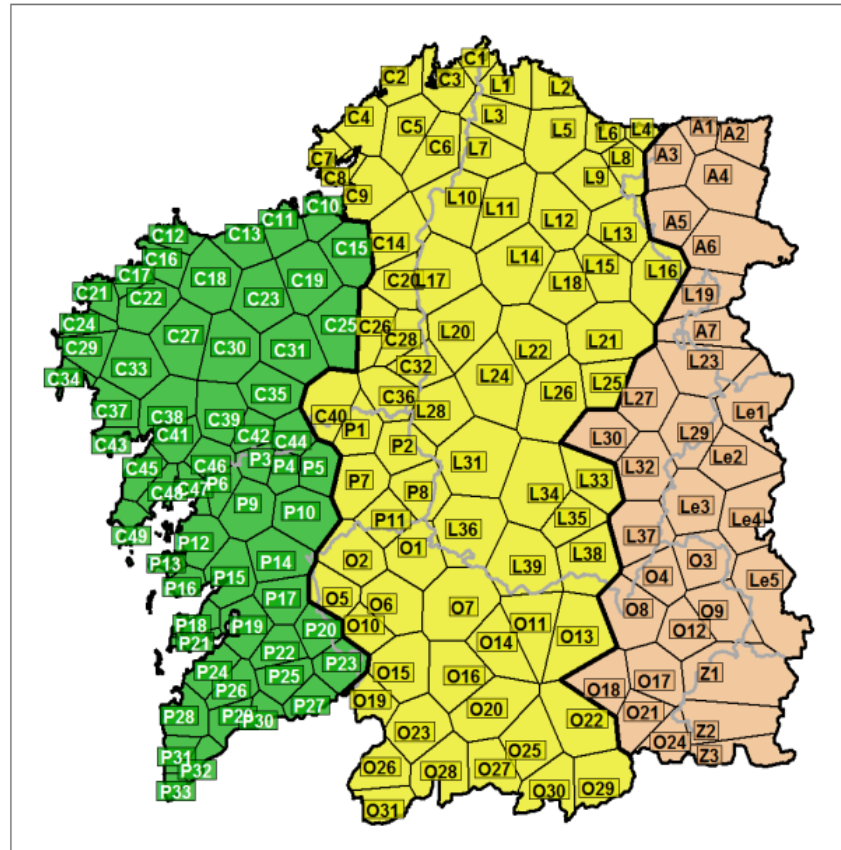
- Obxectivos
 - Identificar as principais áreas léxicas do galego
 - Confrontar a distribución das áreas léxicas coa división tradicional dos dialectos galegos
- Esquema
 - Os dialectos galegos
 - Datos e métodos
 - Resultados e comentario

O galego no dominio iberorromance

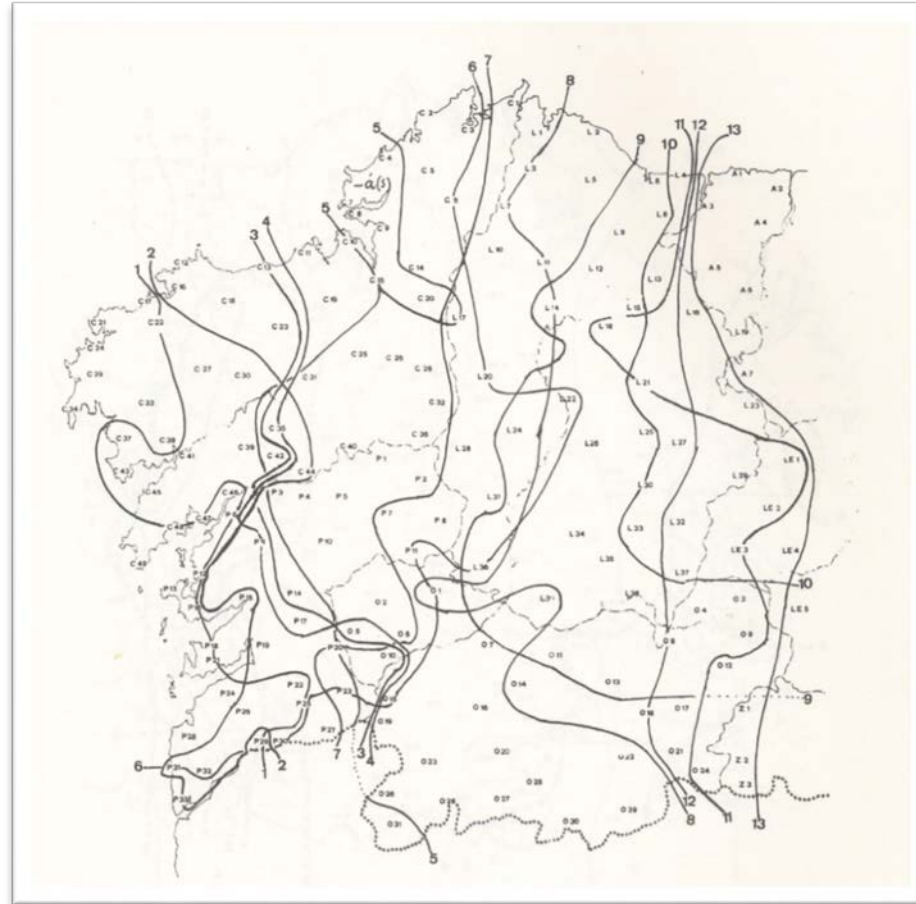

H. Goebel 2013

Os dialectos galegos

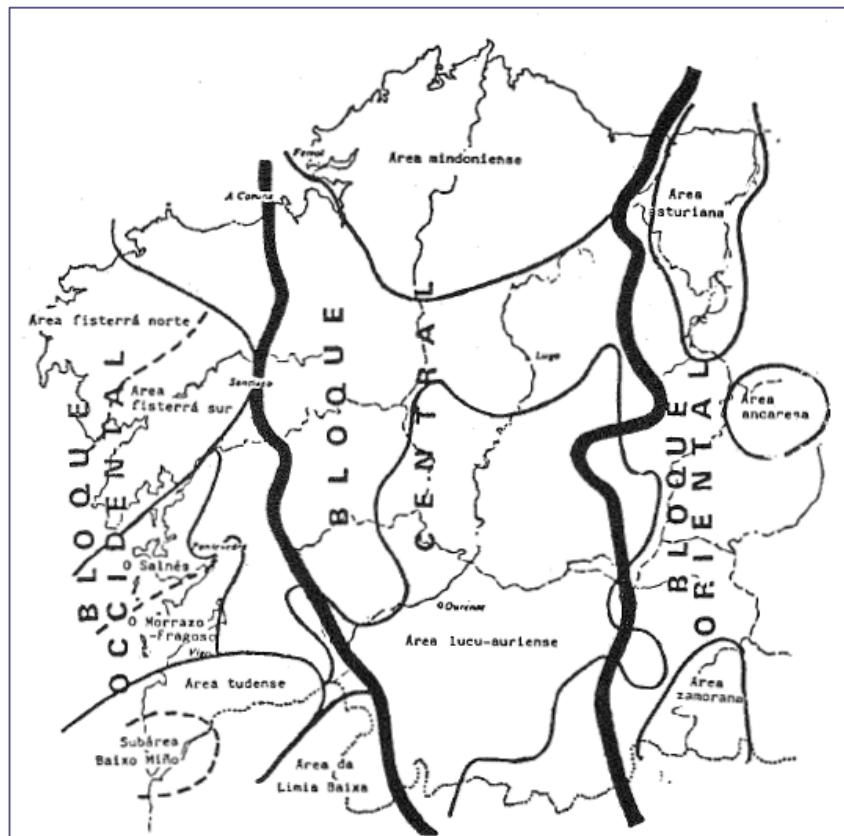
Os dialectos galegos

A. Santamarina (1982)

13 variables

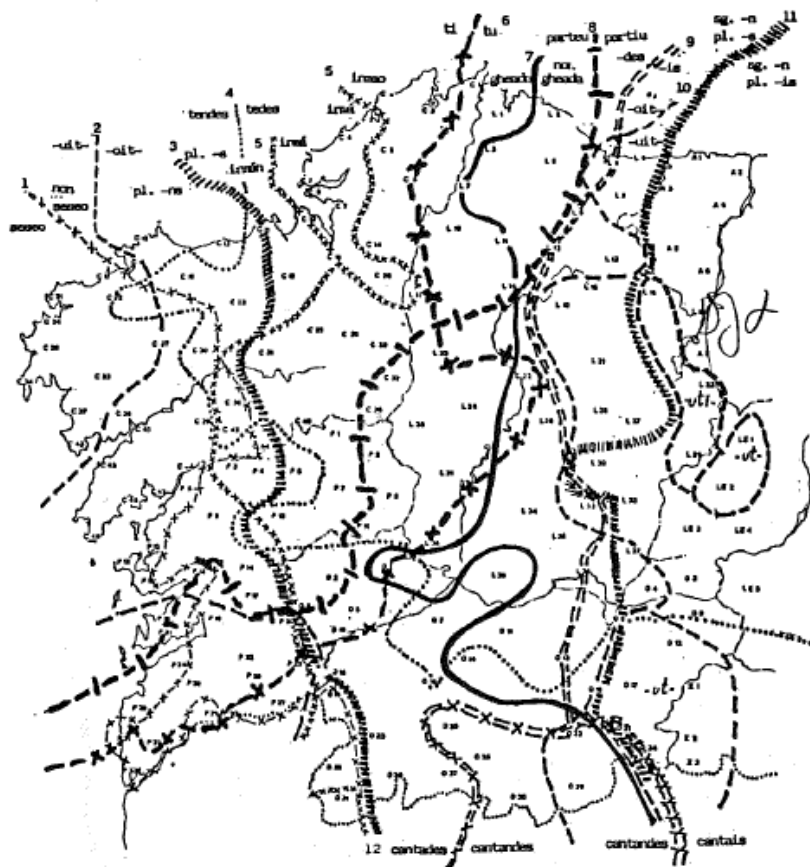
Os dialectos galegos

Dialectoloxía galega, F. Fernández Rei 1990
82 variables

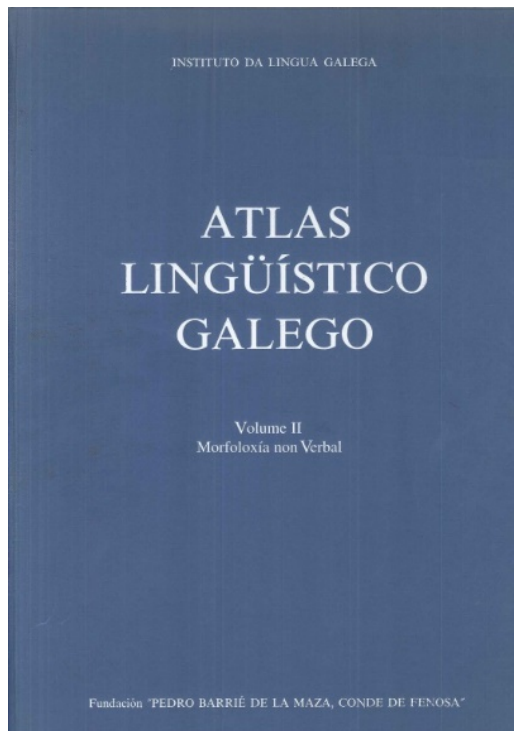
Identificación de dialectos

Á procura dos feixes de isoglosas

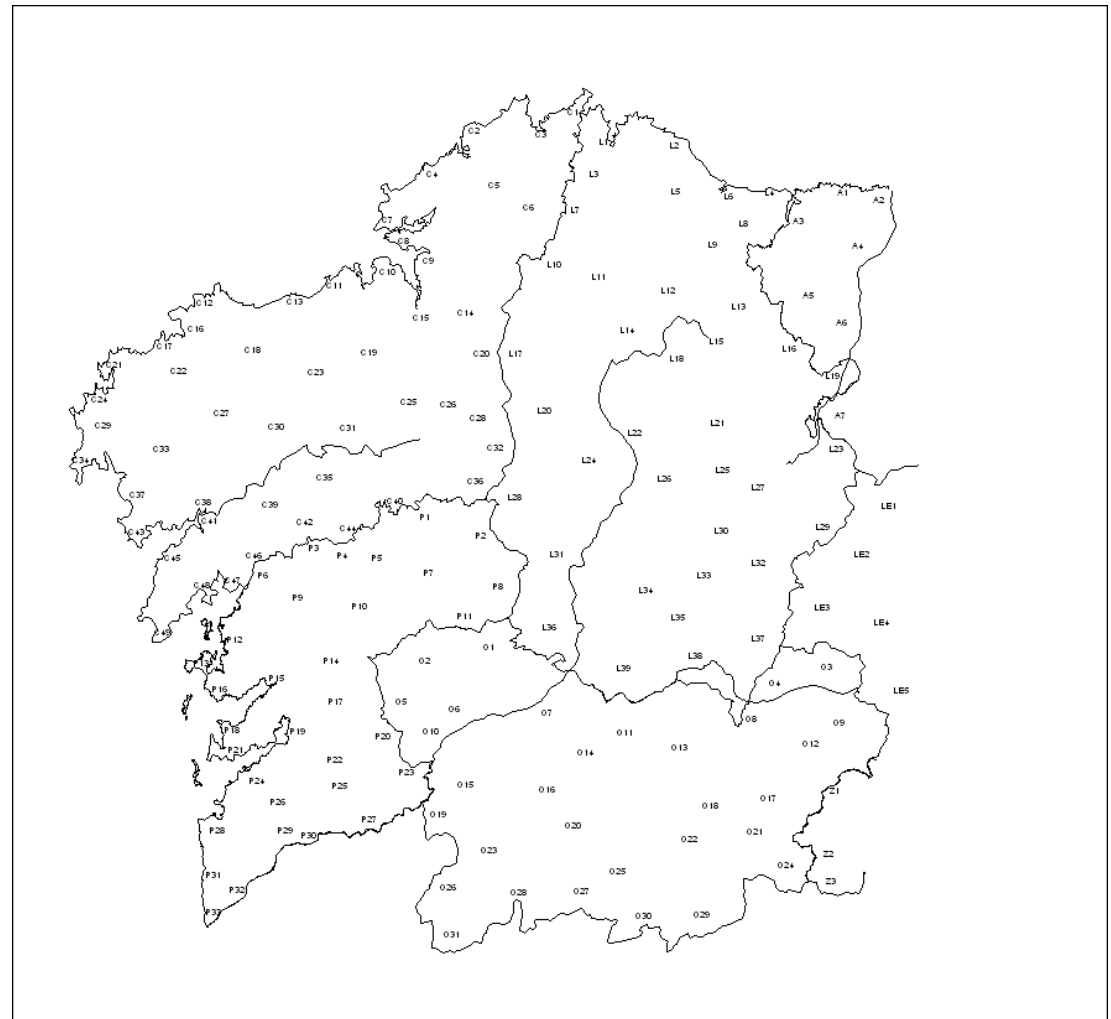

1. Seseo / non seseo (*faser / facer*).
2. Grupo *-uit-* / *-oit-* (*multo / molto, uito / oito*).
3. Plural *-ns* / *-s* (*cans / cas*; singular *can*).
4. Formas verbais *tendes / tedes* (de *ter*), *vindes / vides* (de *vir*).
5. Terminación latina *-ANU*: *irmán / irmá / irmao*.
6. Pronome persoal suxeito *ti / tu*.
7. *Gheada* / ausencia de *gheada* (*amigho, ghato / amigo, gato*).
8. Vocal temática na P¹ dos perfectos fracas en *-ir* (*parteu / partiu*).
9. Sufixo número-persoal *-des* / *-is* (*cantades / cantais*).
10. Grupo *-oit-* / *-uit-*, *-ut-*, *-uti-* (*moito / muito, muto, mutio; troita / truita, truta, trutia*). En formas como *noite, oito* o ditongo é sempre *-oi-*.
11. Plural *-s* / *-is* (*cas / cais*; singular *can*).
12. Sufixo número-persoal *-des* / *-ndes* / *-is* (*cantades / cantandes / cantais*).

Datos

ALGa
(1990-)

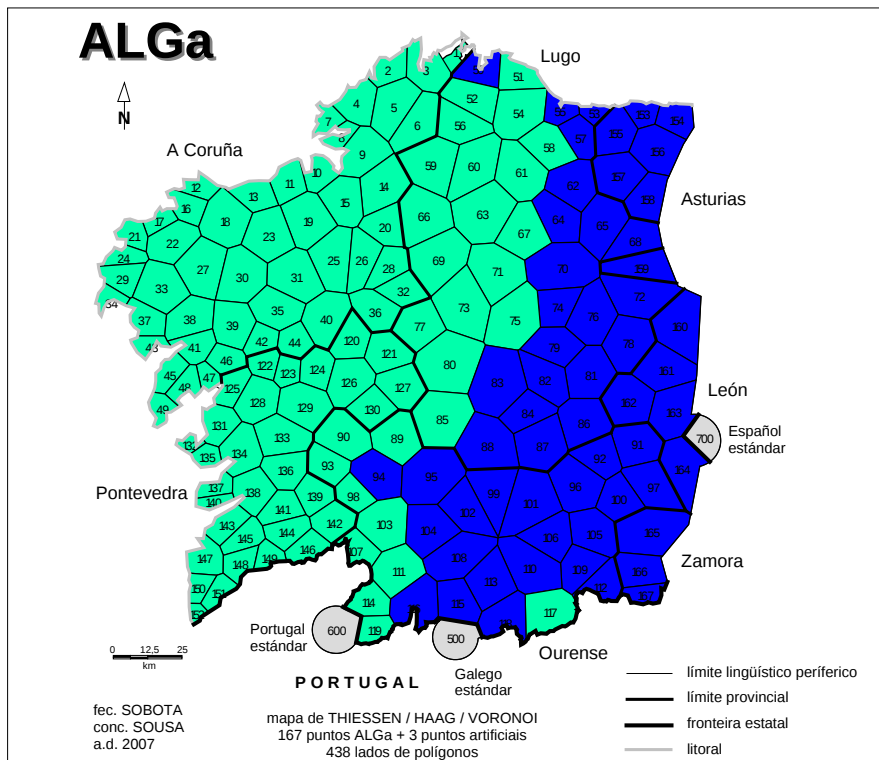
Localidades: 167
Mapas léxicos: 136

Datos

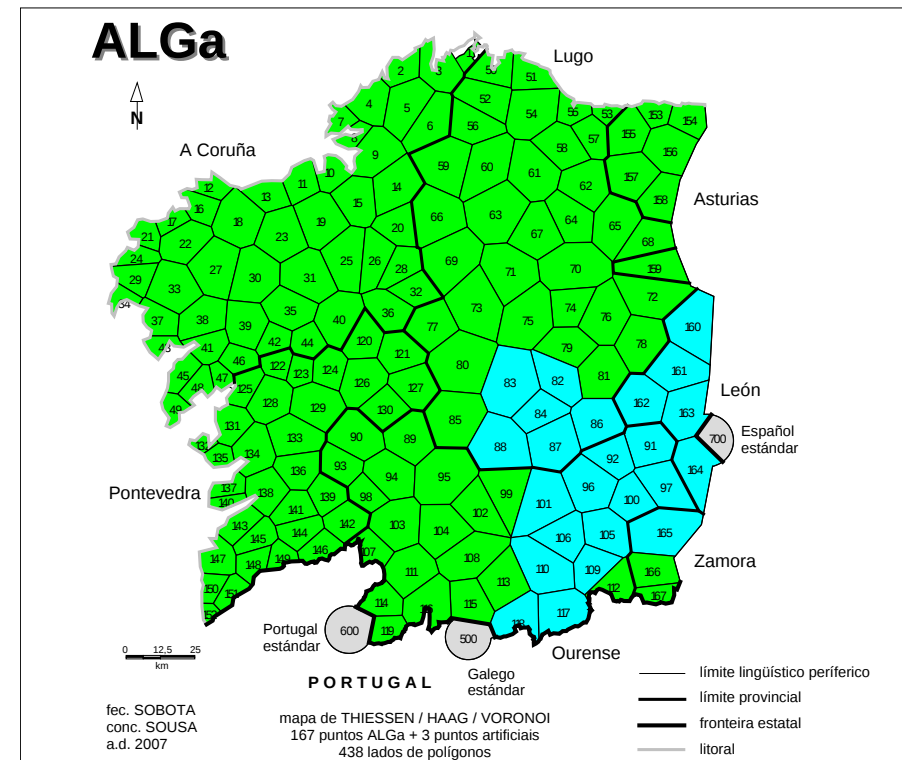
	A	B	C	D	E	F	G	
1		Cheminea (Cuest. 1904)	Ouvear (Cuest. 1451)	Garabullos (Cuest. 1912)	Paxarela, bazo (Cuest. 1721)	Poxa (Cuest. 1670)	Fozar (Cuest. 1680)	Lombo, r
2	C-01	fumeira	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	rolla, roia	fozar	raxo
3	C-02	fumeira	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	rolla, roia	fozar	raxo
4	C-03	fumeira	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	rolla, roia	fozar	raxo
5	C-04	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	rolla, roia	fozar	lombo, lorr
6	C-05	fumeira	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	rolla, roia	fozar	raxo
7	C-06	fumeira	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	rolla, roia	fozar	raxo
8	C-07	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	fozar	raxo
9	C-08	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	fozar	raxo
10	C-09	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	bular	raxo
11	C-10	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	fozar	raxo
12	C-11	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	bular	raxo
13	C-12	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	fozar	raxo
14	C-13	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	fozar	raxo
15	C-14	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	fozar	raxo
16	C-15	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	rolla, roia	fozar	raxo
17	C-16	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	poxa, poxas	bular	raxo
18	C-17	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	poxa, poxas	bular	raxo
19	C-18	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	bular	raxo
20	C-19	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	fozar	raxo
21	C-20	fumeira	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	rolla, roia	fozar	raxo
22	C-21	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	bular	raxo
23	C-22	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	bular	raxo
24	C-23	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	poxa, poxas	fozar	raxo
25	C-24	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	bular	raxo
26	C-25	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	fozar	raxo
27	C-26	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	rolla, roia	fozar	raxo
28	C-27	cheminea	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	poxa, poxas	fozar	raxo
29	C-28	fumeira	ouvear	garabullos, garabatos, garamat	paxarela, paxara	teta, teto, tetas da porca	fozar	lombo, lorr

Táboa de datos
136 cuestións

Identificación de dialectos: as áreas léxicas

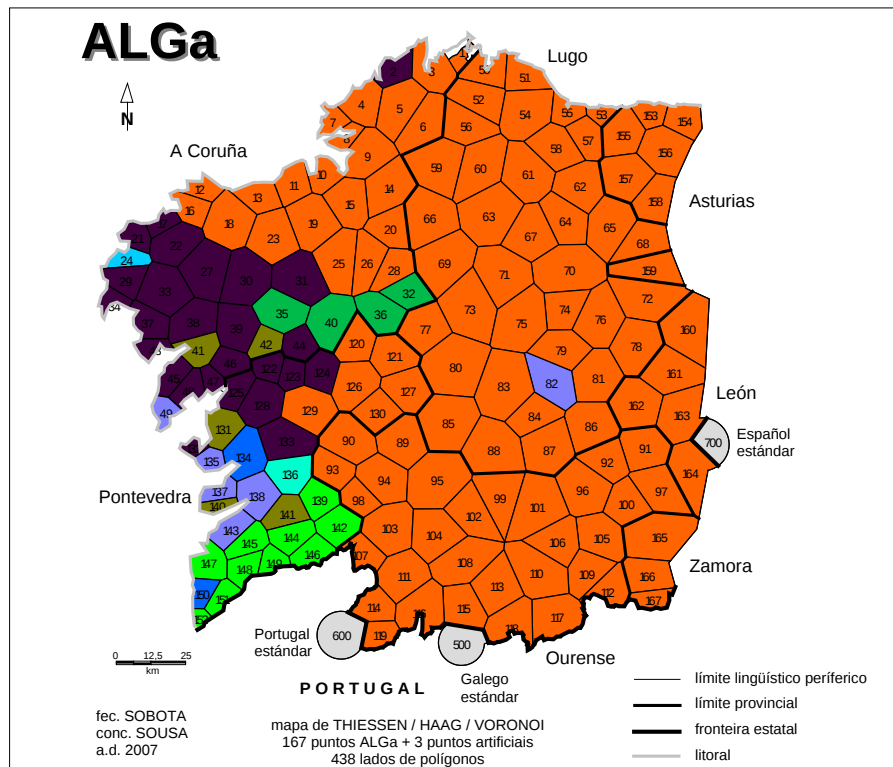

Ouvear

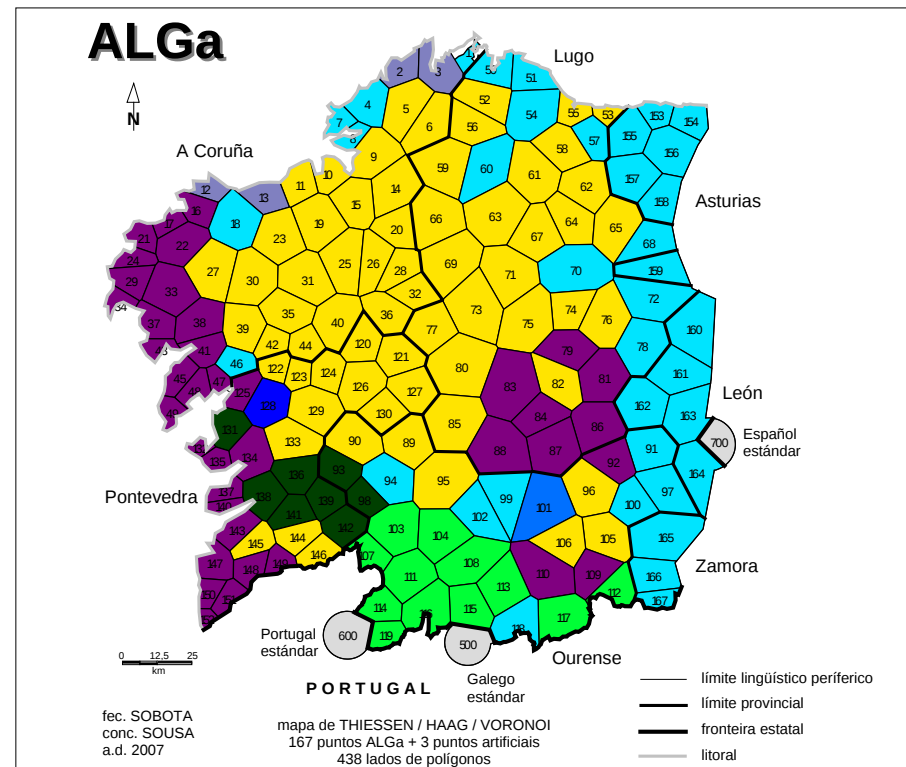

Nogueira

Identificación de dialectos: as áreas léxicas

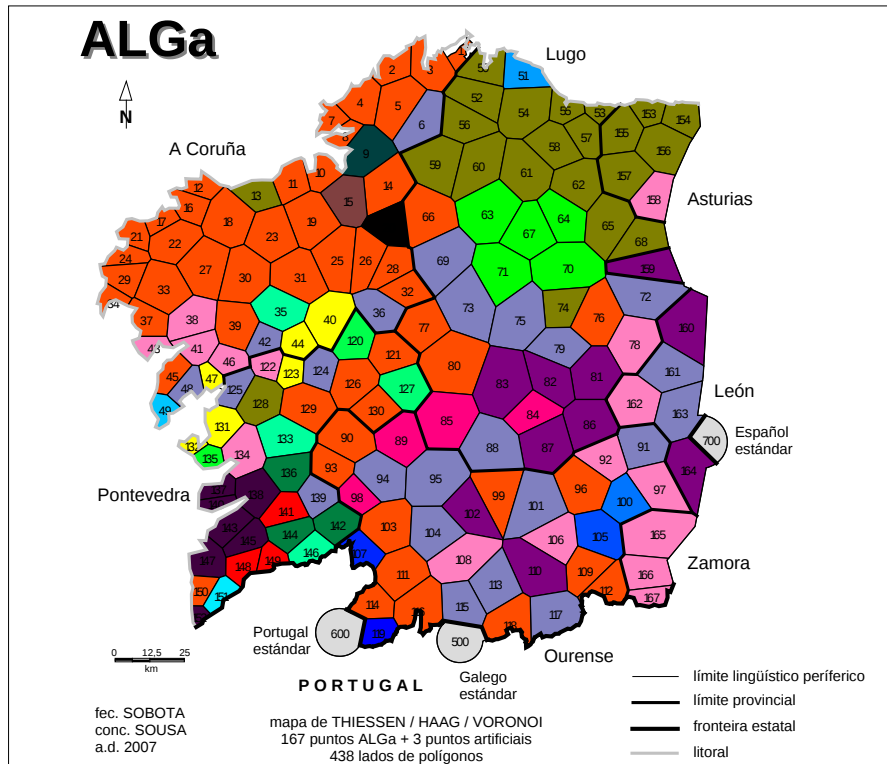

Xunguir

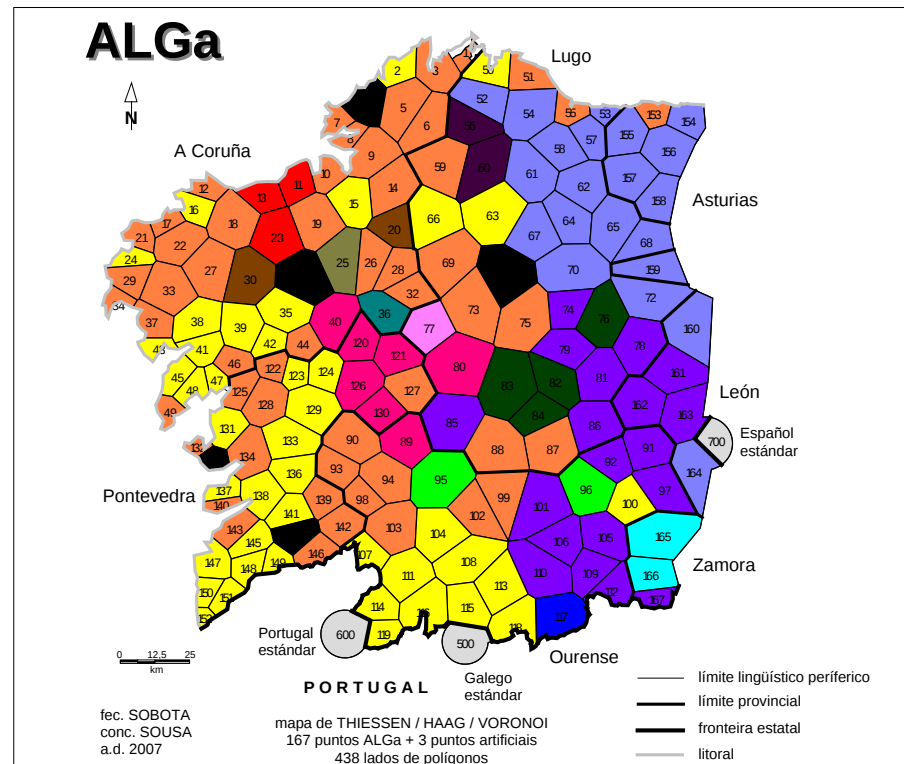

Nogueira

Identificación de dialectos: as áreas léxicas

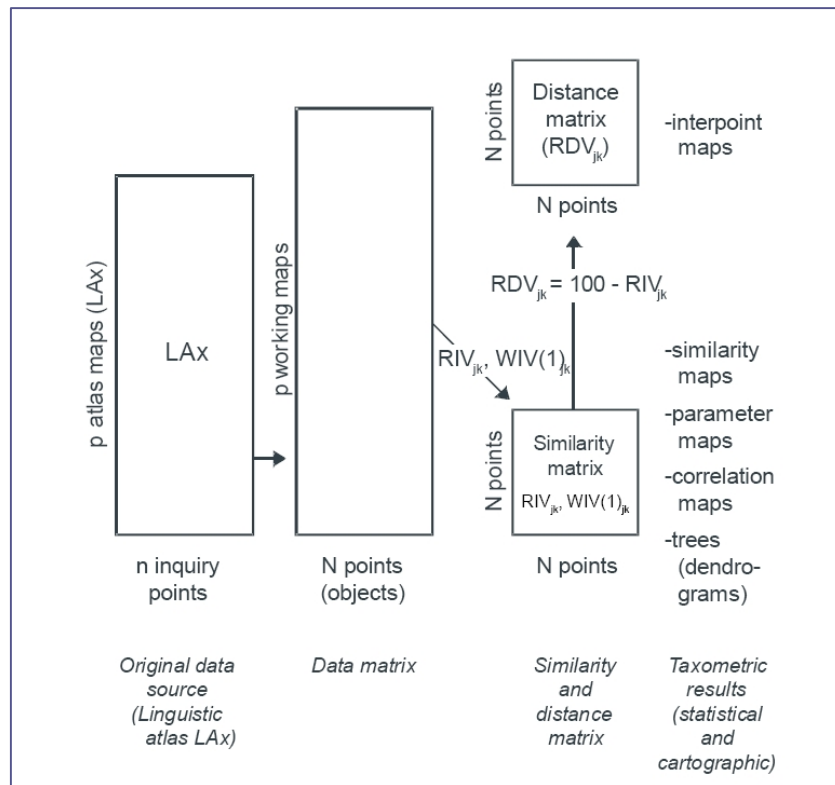

Orballo

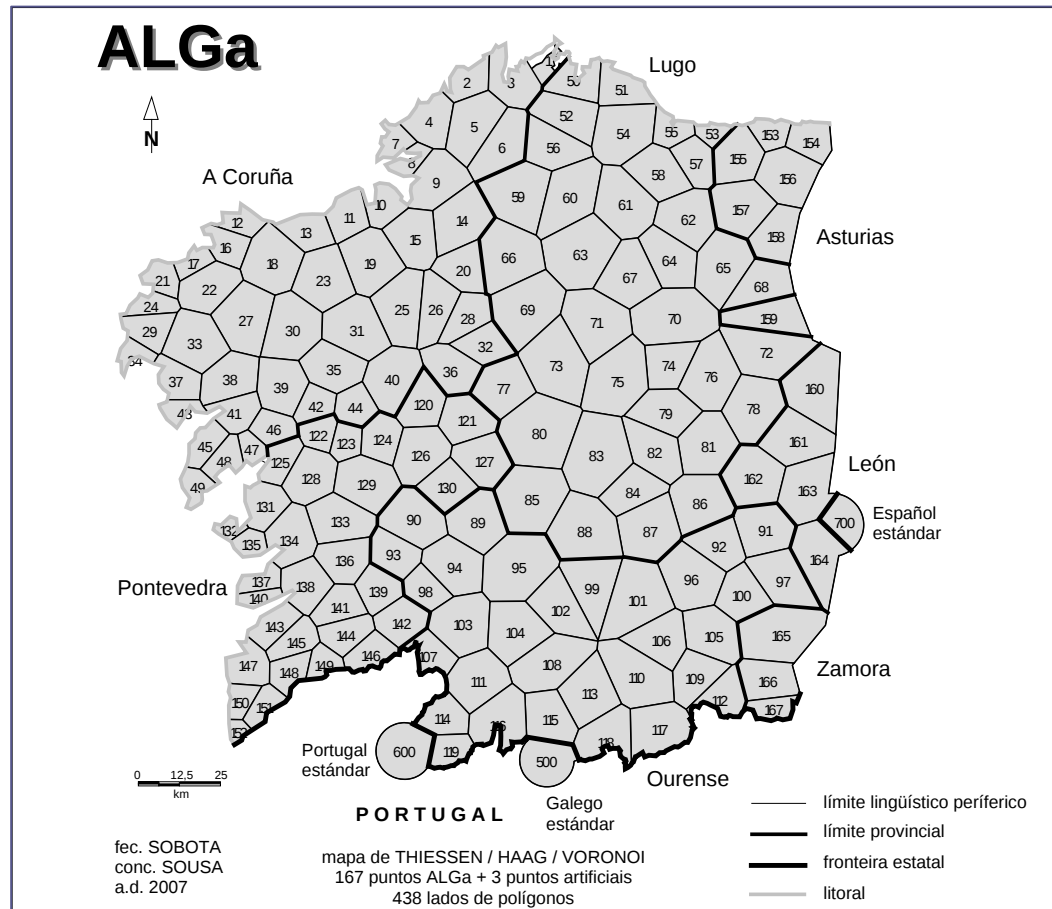
Terreo sombrío

Visualdialectometry (VDM)

Punto	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7
A1	100	82,4	92,3	81,5	84,7	86,9	82,9
A2	82,4	100	87,2	83,2	84,2	84	80,1
A3	92,3	87,2	100	82,9	86,2	85,4	82,9
A4	81,5	83,2	82,9	100	83,9	79,2	85,3
A5	84,7	84,2	86,2	83,9	100	87,9	78,4
A6	86,9	84,0	85,4	79,2	87,9	100	77,5
A7	82,9	80,1	82,9	85,3	78,4	77,5	100

Mapa de polígonos

Resultados

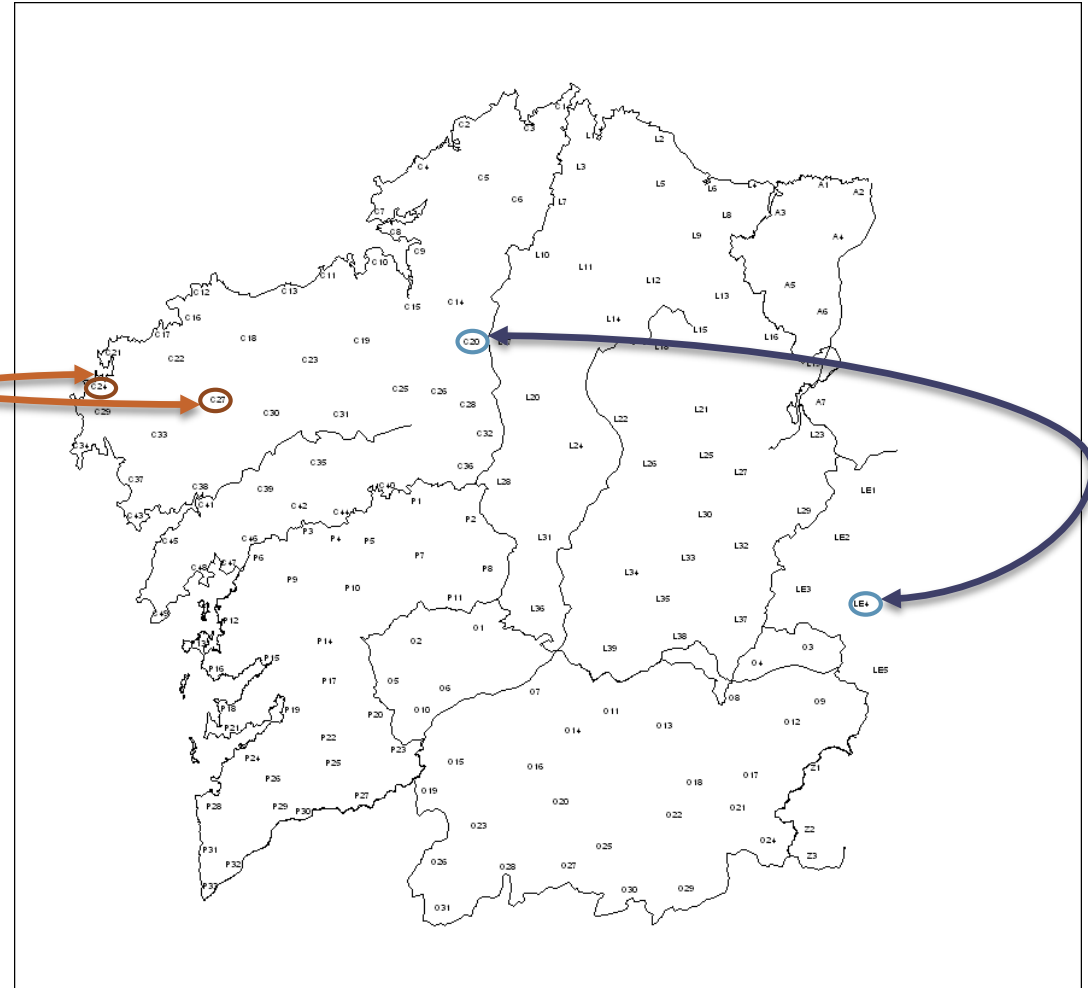
Método: valor relativo de similitude (RIV)

- Similitudes e diferencias máximas
- Distancias interpuntuais
- Isoglosas cuantitativas
- Análise de agrupamentos (identificación de áreas)

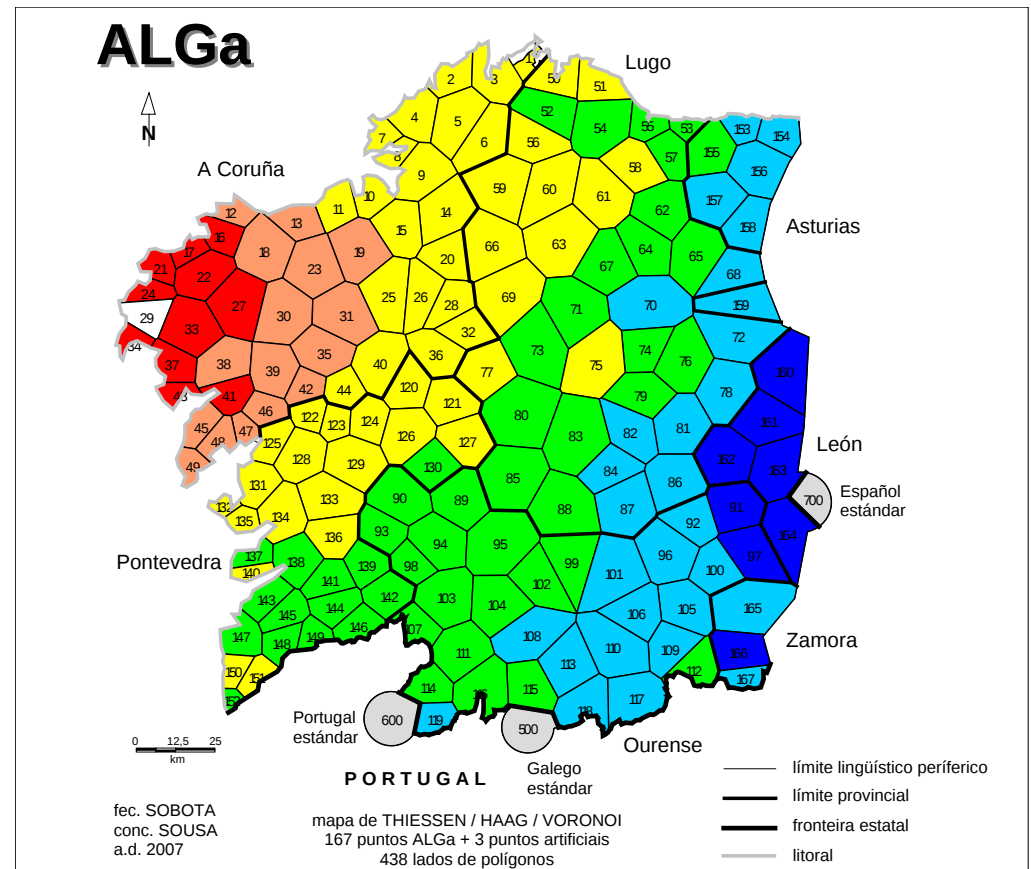
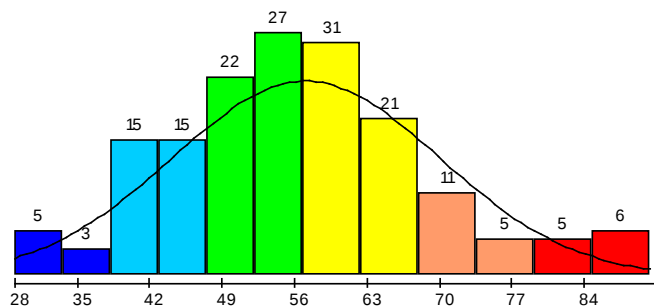
Similitudes

Método: valor relativo de similitude (RIV)

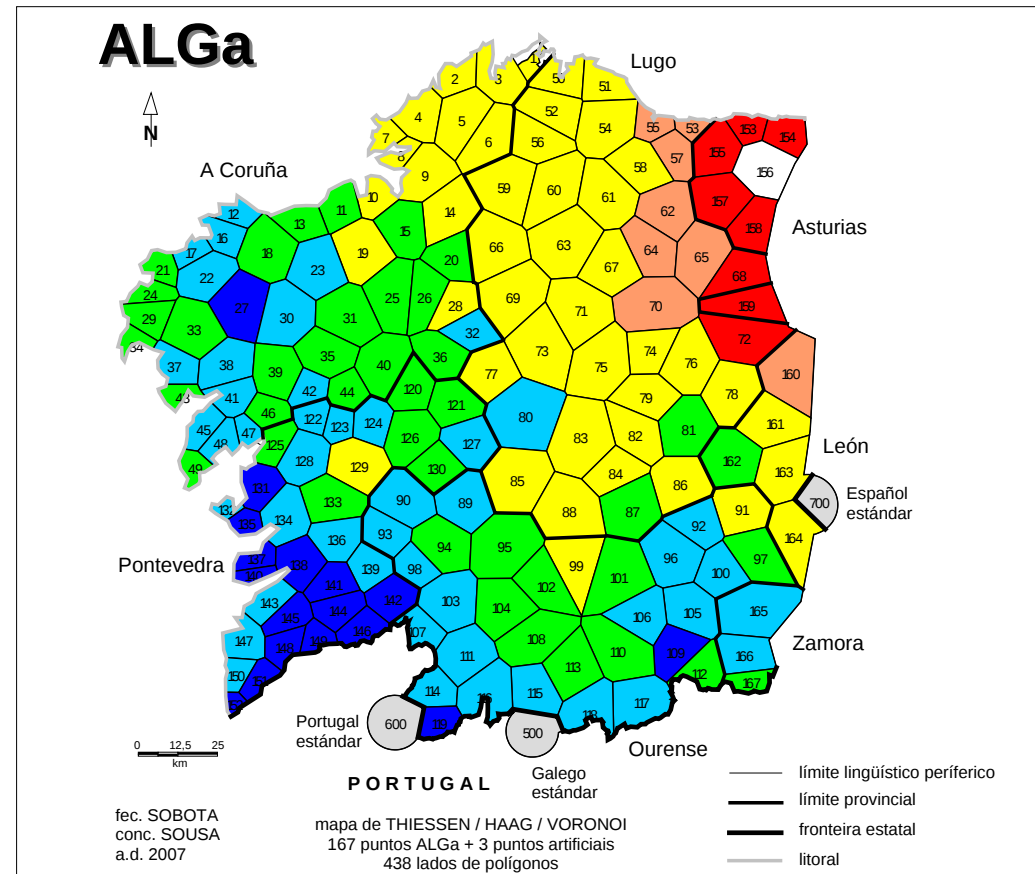
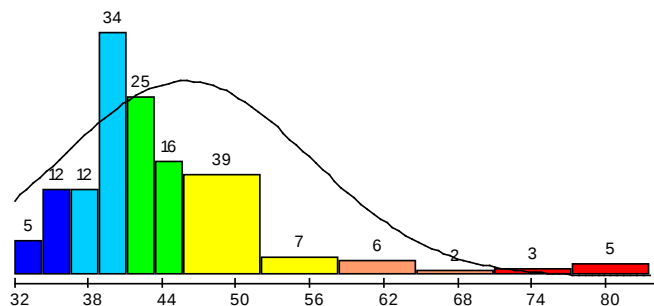
- Similitude máxima: 93,12 (C24 e C27)
- Similitude mínima: 27,9 (C20 e Le04)

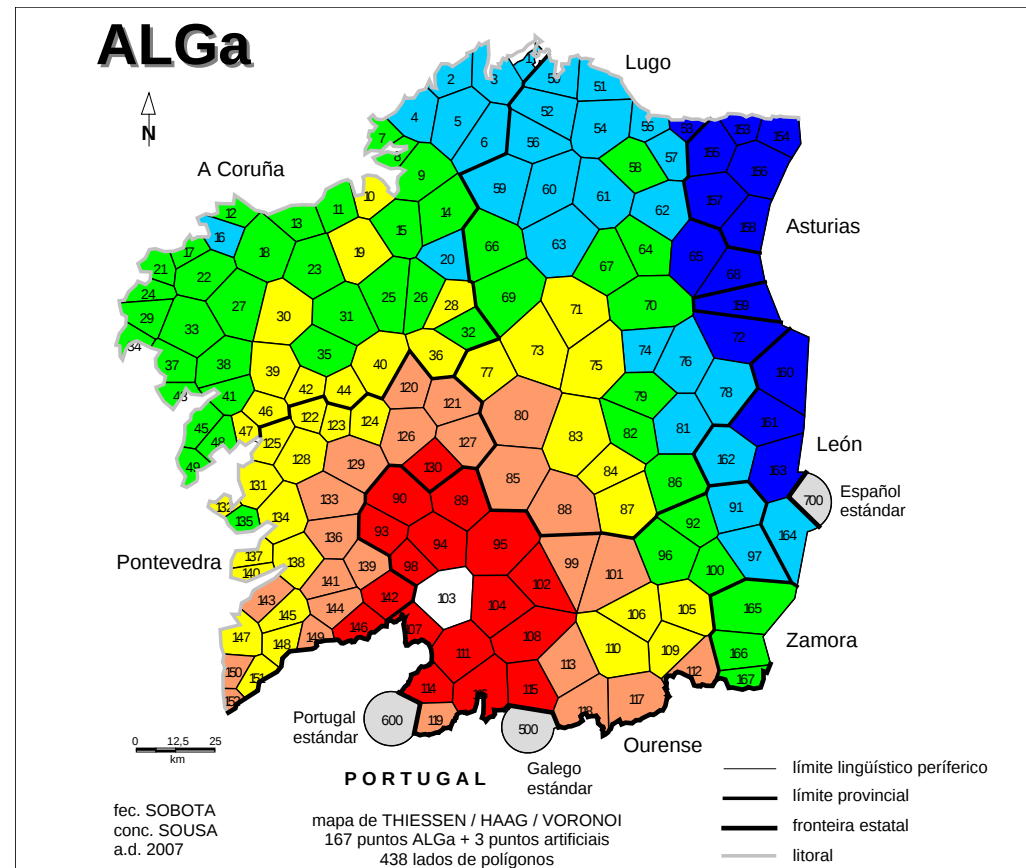
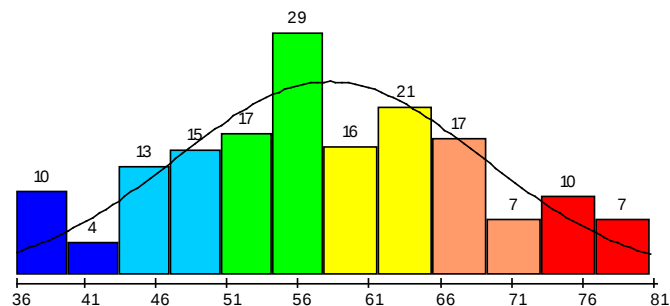
Distancia interpuntual (C29)

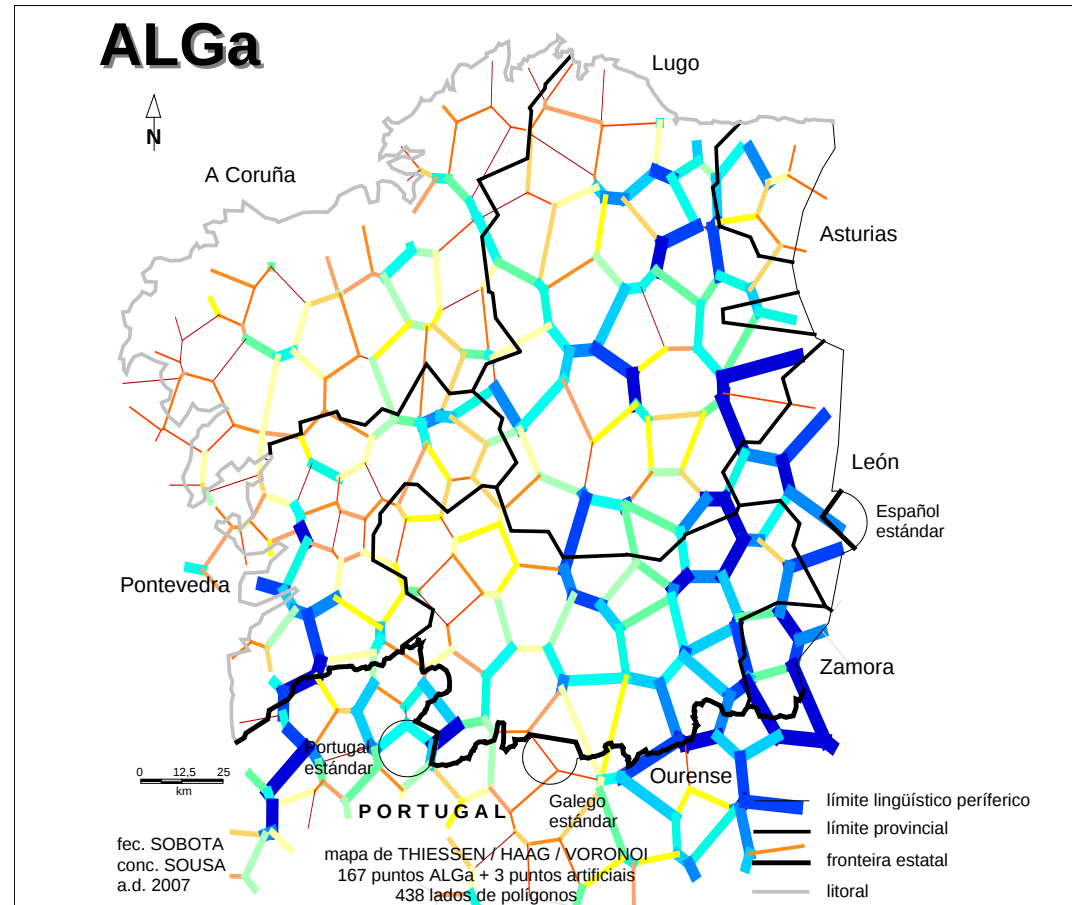
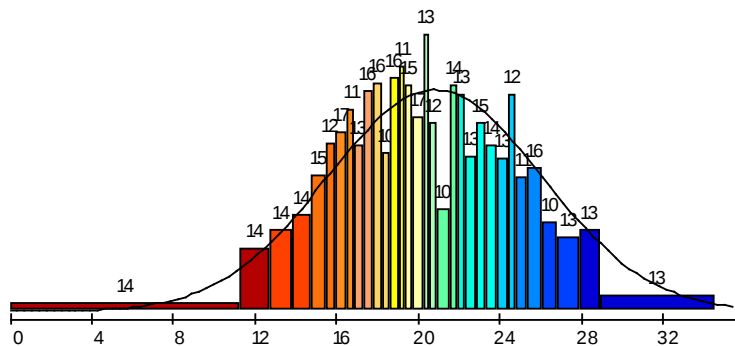
Distancia interpuntual (A4)

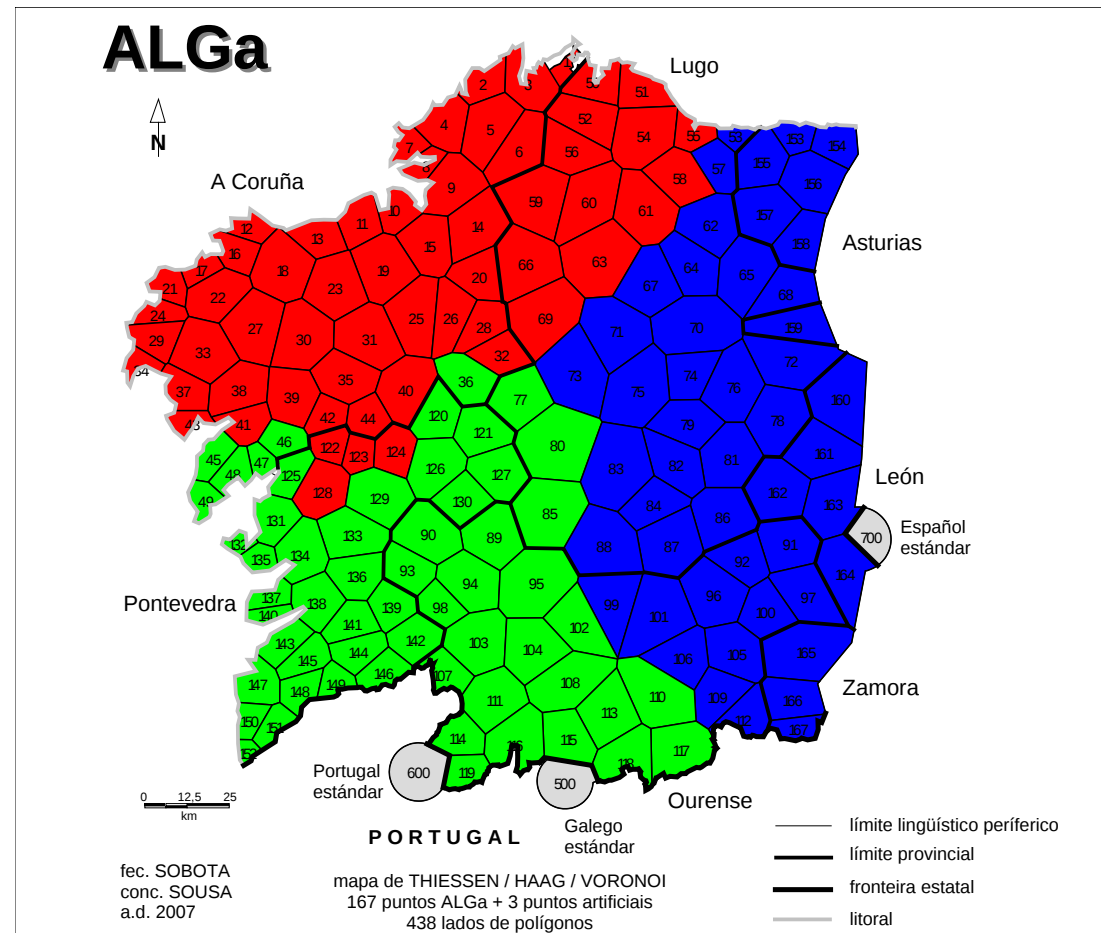
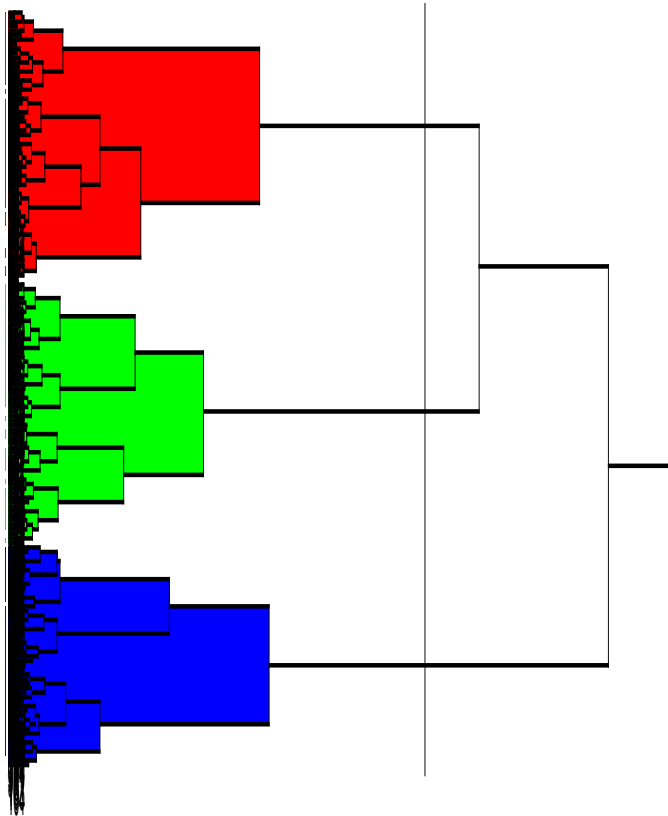
Distancia interpuntual (O15)

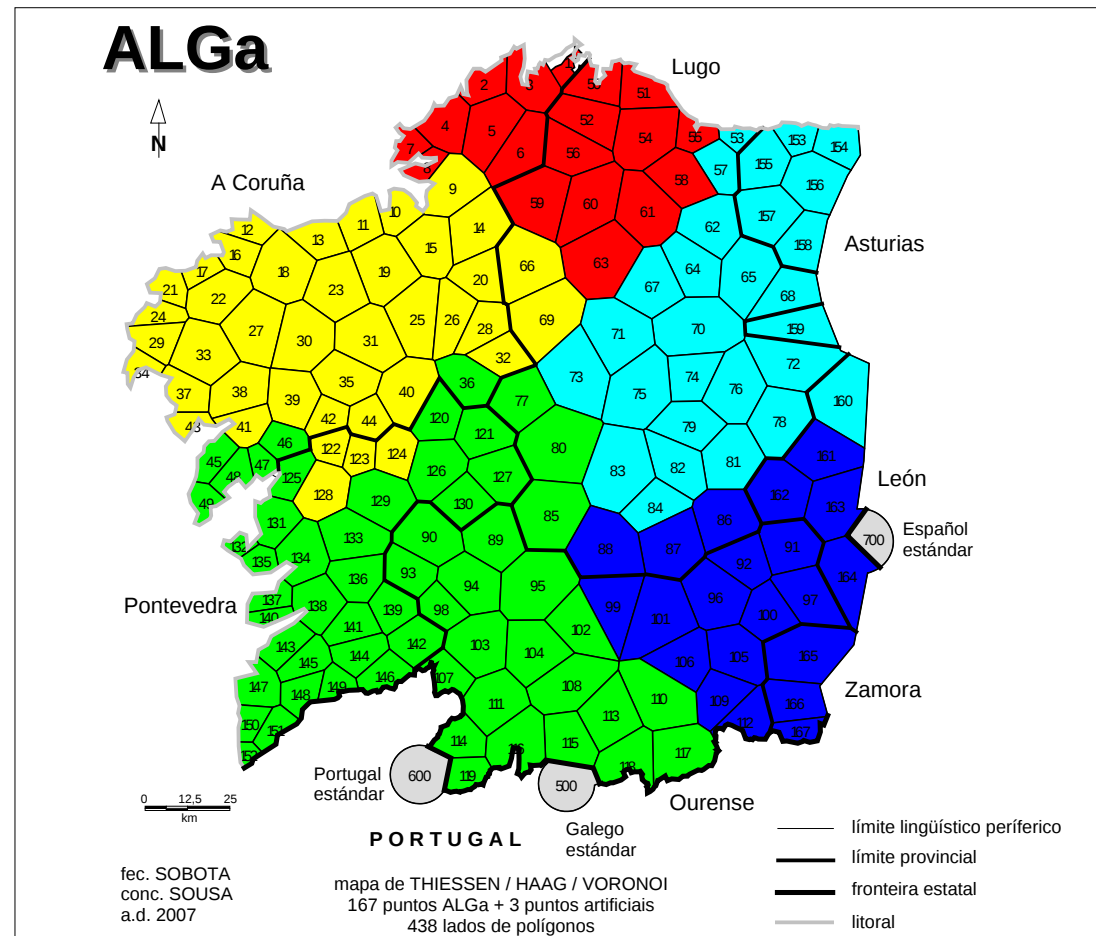
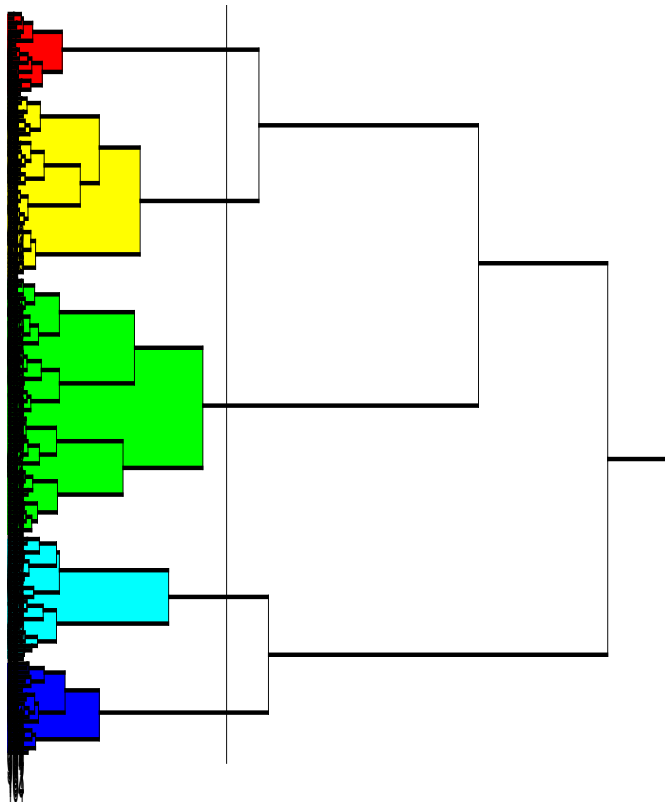
Isoglosas cuantitativas

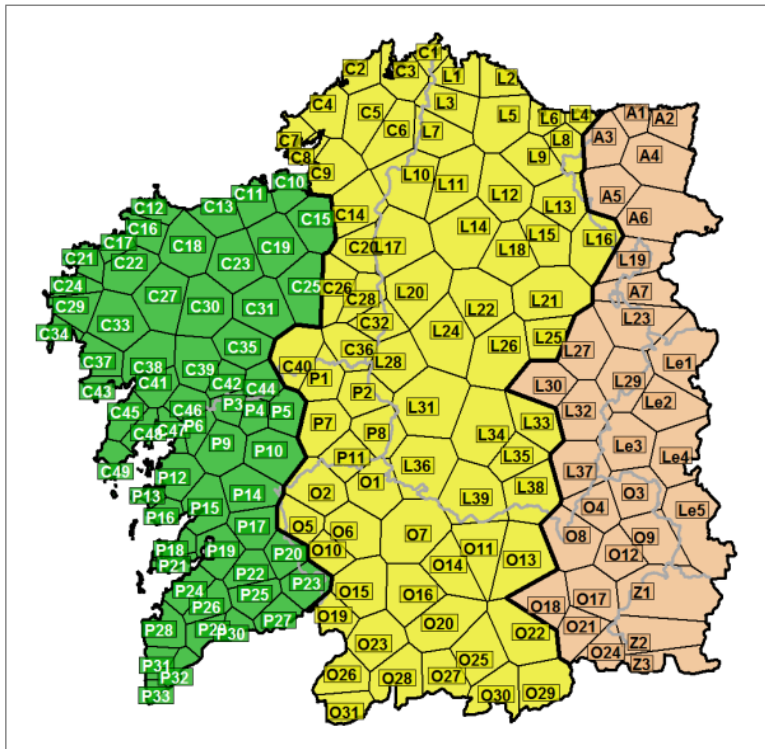
Análise de agrupamentos: áreas léxicas

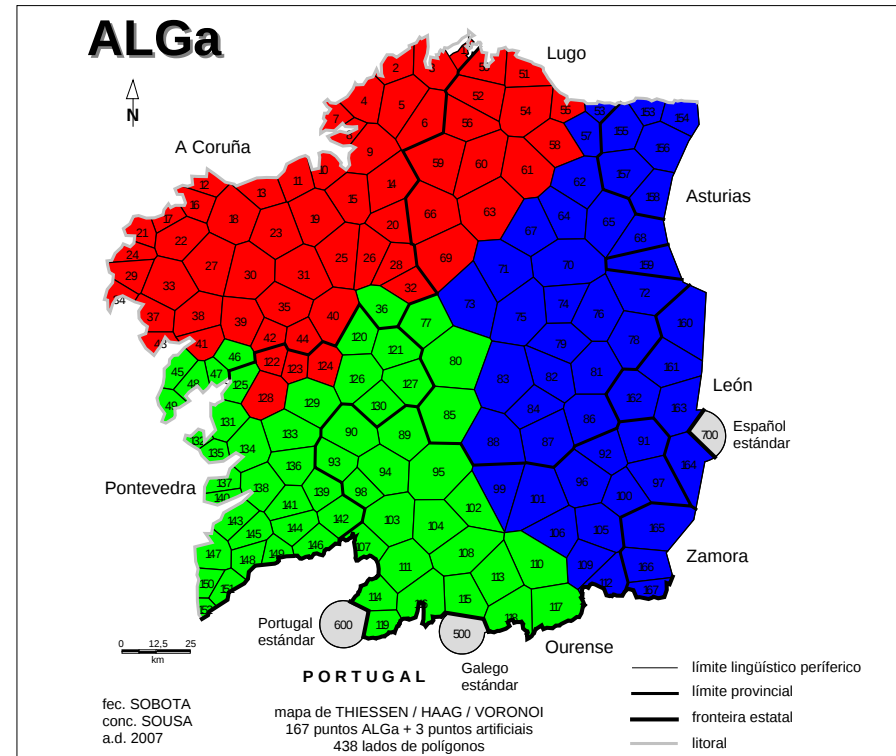
Análise de agrupamentos: áreas léxicas

Confrontación de resultados

División tradicional
Datos fonéticos e morfolóxicos

Análise agregada
Áreas léxicas

Variación léxica e dialectos galegos

Merci

Xulio Sousa

Instituto da Lingua Galega

Universidade de Santiago de Compostela

C0a colaboración de M. Negro

IVème Congrès International de
Dialectologie et de
Sociolinguistique
CIDS 2016

París, 7-9/9/2016

